

dan set lige så enkelt, som det er nedslående, for det er, at uligheden i sundheden i Danmark vokser og vokser. Det burde falde enhver regering for brystet.

Det er jo på alle måder en falliterklæring for så rigt et samfund som vores, først og fremmest menneskeligt, men også for vores samfundsideal, der jo handler om at give lige muligheder til alle mennesker. Lige muligheder har de ikke reelt i dag, medmindre man selvfølgelig tror, at lavtuddannede bare generelt har en forkærlighed for et kortere liv og flere sygedage.

Det er på den baggrund, at regeringspartierne og Dansk Folkeparti her i dag stemmer nej til at sætte langt mere målrettet ambitiøst ind over for den voksende ulighed i sundheden. Det er jo ikke, fordi de på nogen måde anfægter den kendsgerning, at uligheden vokser, nej, det er, fordi de mener, at det, der allerede foregår i dag, er godt og effektivt og virkningsfuldt nok. Hvor de lige får den idé fra må guderne vide, for de initiativer, der er sat i gang lidt i øst og lidt i vest, ser jo ikke ud til at have afsat nogen fodspor af betydning.

Det er jo ikke noget, der kan overraske, hvis man egentlig kigger på, hvad det er, der er sat i gang. Det er en hær af småinitiativer og småbevillinger, og det batter ikke noget i forhold til det, der jo er et af det moderne samfunds hovedudfordringer, nemlig at skabe en bedre folkesundhed.

Regeringen forsvare sig livligt med sit folkesundhedsprogram »Sund hele livet«. Men programmet har ikke virket; det har hverken mål eller midler; programmet sejler; der er aldrig fulgt op på indsatsen som lovet; og alt sammen er jo meget symptomatisk for regeringens generelle prioritering af forebyggelse og sundhedsfremme. Her nytter det ikke bare at henvise til kommunalreformen hele tiden. Nej, for selv verdens bedste ansvarsplacering udløser ikke nogen mirakler, hvis der ikke er penge med, og her kniber det jo altså som bekendt.

Uligheden i sundheden spiller en hovedrolle, når det gælder brugerbetaling, og her er der som sædvanlig kø foran skyttegravene, så snart ordet brugerbetaling nævnes. Men kendsgerningen er, og det er der sådan set heller ikke nogen, der anfægter, at vi har et brugerbetalingssystem, der skrider på reformer; det er skævt, uretfærdigt og ulogisk.

Specielt når det gælder tandlægebehandling trækkes Danmark af led. Hos os er den sociale

logik, at børnehavepædagogen betaler det samme som direktøren. Sådan er det i Danmark, og hvor rimeligt er det egentlig? Velfærdskommissionen talte for indkomsthængig brugerbetaling, men den tanke døde allerede ved fødslen.

Vi ønsker at få kloge hoveder til at undersøge, om der ikke kan laves et lidt bedre system end i dag. Selvfølgelig kan der det. Men vi starter jo med, at vi bare tør tale om muligheden. Vi hos Det Radikale Venstre har ikke facit, men vi er åbne over for nye løsninger i erkendelse af, at brugerbetaling er kommet for at blive.

Et lyspunkt er der dog i det hele, og det er, at et flertal i Folketinget ser ud til at være enige om at skabe en bedre profil, hvad angår voksntandplejen. Det ville jo være en smuk begyndelse, hvis vi i hvert fald kunne lave en bedre model på det område.

Endelig gælder uligheden også det frie sygehusvalg. I søndags kunne man læse i en avisoverskrift: Frit sygehusvalg kun for de stærke. Det bekræfter jo sådan set kun det, vi ved i forvejen, nemlig at frit sygehusvalg gerne er for de mennesker, der har ressourcer. Men heller ikke her er flertallet jo interesseret i bare at finde ud af, hvordan det forholder sig. De vil ikke engang finde ud af, om det faktisk er alvorligt, og om det i nævneværdig grad er sådan, at de ressourcestærke faktisk gør meget mere brug af de her valgmuligheder end de ressourcesvage.

Regeringen selv er jo den første til at erkende, at det nok forholder sig sådan, at de ressourcestærke er bedre til at udnytte muligheden, men alligevel skal det ikke undersøges. Niks, den sociale ulighed i forhold til frit sygehusvalg skal være, som den er, og det er faktisk helt ubegribeligt, i og med man på den ene side er så vild med at øge det fri sygehusvalg, og på den anden side er så ligeglad med, hvad det bruges til.

Vi vil den voksende ulighed i sundheden til livs. Muligheden for et sundt og langt liv skal ikke være et privilegium for de højtuddannede og højtlojnnede. Men udviklingen vender ikke sig selv. Der skal en politisk kraftanstrengelse til, ellers vil den bare vokse og vokse. Vi vil presse på med konkrete forslag til, hvordan vi kommer den voksende ulighed i sundheden til livs. Vores håb er, at når det kommer til de mere jordnære og konkrete forslag, vil der være lidt mere lydhørhed end i dag.